

Dosarul nr. 2ra-1784/2020
2ra-118/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, V. Sîrbu, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Olga Caigorodțev, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 5 august 2019 Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii a invocat că avocatul Nicolae Daniliuc, în interesele ei, la 02 aprilie 2018, s-a adresat Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție cu o plângere penală, prin care a solicitat începerea urmăririi penale în privința Președintelui r-lui Strășeni, Mihail Popa în baza art. 328 CP - excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu și în baza art. 329 CP - neglijența în serviciu.

Astfel, Procurorul șef al Procuraturii Anticorupție a fost informat că la 22 ianuarie 2016 și la 5 februarie 2016, dânsa împreună cu avocatul său Nicolae Daniliuc au adresat o cerere prealabilă Președintelui r-lui Strășeni și Comisiei specializate de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestor bunuri

persoanelor supuse repercusiunilor politice, solicitând să i se restituie valoarea bunurilor confiscate și naționalizate, fiind unicul moștenitor legal al averii părinților ei supuși represiunilor politice din anul 1949.

Primind plângerile, Președintele r-lui Strășeni a fost obligat să solicite convocarea Comisiei specializate de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestor bunuri persoanelor supuse represiunilor politice în vederea soluționării cererilor date, acesta însă a ignorat prevederile Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 și a refuzat categoric să convoace ședința Comisiei specializate, atribuindu-și împuternicirile tuturor autorităților publice locale ale r-lui Strășeni, și de unul singur și-a asumat dreptul de a examina aceste două cereri.

A comunicat că a contestat acțiunile Președintelui r-lui Strășeni în instanțele de judecată, iar prin decizia irevocabilă din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost constatat faptul că Președintele r-lui Strășeni, Mihail Popa nu a fost competent de a examina cererile date, reieșind din atribuțiile de bază ale președintelui raional, conform prevederilor Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006.

La 23 mai 2018, a primit ordonanța din Procuratura Anticorupție din 2 mai 2018, prin care s-a dispus respingerea plângerii și posibilitatea contestării acesteia judecătorului de instrucție în temeiul art. 265 alin. (2) CPP.

Procurorul a respins plângerea din motivul că aceasta nu întrunește componența infracțiunilor prevăzute de Codul penal, însă din ordonanța menționată nu este clar care componente ale infracțiunii nu întrunesc acțiunile Președintelui r-lui Strășeni, deoarece în plângerea din 02 aprilie 2018 a invocat destule motive de a dispune începerea urmăririi penale pe acest caz.

Totodată, a specificat că au fost adresate trei întrebări față de organul de urmărire penală și procurori și anume: din ce cauza Președintele r-lui Strășeni, Mihail Popa a refuzat categoric să prezinte cererea ei cu privire la recuperarea valorii naționalizate în urma represiunilor politice din anul 1949 Comisiei specializate, din care considerente Președintele r-lui Strășeni, Mihail Popa și-a atribuit în mod abuziv competența Comisiei specializate și de unul singur a respins două cereri depuse de ea, din care considerente Președintele r-lui Strășeni, Mihail Popa parazitează pe spinarea poporului și a refuzat să-și exercite atribuțiile de serviciu în strictă corespundere cu legislația în vigoare.

Nici până în prezent organul de urmărire penală și procurorii nu au oferit răspuns la întrebările acordate, dânsa nu a fost auzită, fiind ignorată și umilită de către procurori, acțiunile procurorului având un caracter superficial.

A relatat că la 24 mai 2018, a contestat acțiunile abuzive și ilegale ale procurorului Natalia Busuioc, plângere care prin încheierea din 29 mai 2018 a judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost respinsă.

Prin decizia din 11 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată încheierea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, cu remiterea cauzei la o nouă examinare în alt complet de judecată.

Ca urmare, la 03 octombrie 2018, prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, plângerea a fost respinsă.

La 07 noiembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a casat încheierea judecătorului de instrucție din 03 octombrie 2018, a anulat ordonanța procurorului

din 02 mai 2018, cu remiterea materialului Procuraturii Anticorupție cu indicații concrete de a se conforma prevederilor art. 19, 254, 265, 274 CPP.

A menționat că Procurorii Nadejda Busuioc și Viorel Morari din Procuratura Anticorupție la 27 decembrie 2018 și 18 ianuarie 2019 au respins din nou plângerea depusă de ea.

A considerat că acești doi procurori, Nadejda Busuioc și Viorel Morari au făcut presiuni asupra judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, Nicolae Corcea, care prin încheierea din 31 ianuarie 2019, a respins plângerea depusă de ea, și asupra judecătorilor de la Curtea de Apel Chișinău, Alexandru Gafton, Ghenadie Morozan și Mihail Diaconu, care prin decizia din 10 iulie 2019, au respins recursul declarat de ea.

A reiterat reclamanta că împreună cu familia sa, au fost supuși represiunilor politice de către statul Republica Moldova pe parcursul a 40 de ani, începând cu anul 1949.

În urma represiunilor politice din anul 1949, toată averea familiei sale a fost naționalizată și după ce au fost cu toții reabilitați, dânsa ca unicul membru al familiei, rămas în viață, unicul moștenitor legal de clasa I, s-a adresat autorităților publice locale ale r-lui Strășeni, în temeiul Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Administrația publică locală, comisia specială de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora persoanelor supuse represiunilor politice, au refuzat categoric să examineze cererile depuse de ea.

A comunicat că la momentul deportării, familia sa dispunea de averi considerabile, dar având în vedere că aceste bunuri nu s-au păstrat, evaluarea lor fiind imposibilă în prezent, a considerat că compensația unică a acestor bunuri constituie 850 000 de euro, ceea ce ar constitui o reparație echitabilă în sensul art. 41 din CEDO.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 20, 46, 53 din Constituția Republicii Moldova, art. 11 Cod civil, Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

A solicitat Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul ei a compensației unice pentru averea confiscată și naționalizată în urma represiunilor politice din anul 1949 în sumă de 850 000 de euro, a sumei de 1 000 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma a 40 de ani de represiuni politice, a sumei de 110 840 000 de euro cu titlu de venit ratat pentru perioada 1950-2018 inclusiv (68 ani) în urma represiunilor politice și a sumei de 25 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 21 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, ca fiind neîntemeiată.

La 20 august 2020 Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea

apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că condițiile Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nu se regăsesc în justificarea pretențiilor reclamantei.

Prin prisma probelor administrate la dosar, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că în fapt Olga Caigorodțev, prin intermediul avocatului său Nicolae Daniliuc își manifestă dezacordul cu concluziile procuraturii și instanțelor de judecată naționale, care au soluționat plângerile și contestațiile depuse împotriva Președintelui r-lui Strășeni.

Totodată, instanța de apel a considerat eronată mențiunea reprezentantului apelantei cu referire la faptul că în drept cererea de chemare în judecată nu a fost întemeiată pe prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, dar pe prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, 20, 53 din Constituția RM și Legea nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Astfel, instanța de apel a remarcat că Olga Caigorodțev în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel își exprimă dezacordul anume cu acțiunile procurorilor și ale instanței de judecată care au examinat plângerea ei asupra acțiunilor Președintelui r-lui Strășeni, Mihail Popa, iar prejudiciul material și moral solicitat spre încasare, îl calculează reieșind din bunurile părinților care au fost naționalizate și confiscate.

Așadar, instanța de apel a conchis că, deși cererea de chemare în judecată se examinează de către instanța de judecată în limitele pretențiilor formulate de către reclamant, în fapt obiectul acțiunii în cauză este repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar temeiurile de drept invocate de Olga Caigorodțev sunt art. 53 din Constituția RM și art. 11, 14 Codul civil, astfel, prima instanță întemeiat a aplicat prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în condițiile respectării cumulative a dispozițiilor art. 3 și art. 6 din prezenta lege.

La 13 noiembrie 2020, Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 7 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o nefondată și aberantă.

A remarcat că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt în contradicție cu art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și anume instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au fost independente și imparțiale la pronunțarea hotărârilor judecătorești.

Totodată, a evidențiat că concluziile instanței de apel, expuse în decizia contestată, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

La fel, a obiectat că instanța de apel a interpretat eronat și a aplicat greșit prevederile art. 8, 10, 30 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 5, 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 7, 20, 116, 120 din Constituția Republicii Moldova și Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 8 iunie 2019.

Instanța de apel a respins apelul, invocând ca circumstanță de drept prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și menționând că legea dată este unica normă de drept care reglementează astfel de litigii.

A învederat recurenta că nu a invocat ca circumstanță de drept la examinarea cauzei prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La 02 decembrie 2020, în adresa Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Olga Caigorodțev, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 38 vol. II), fiind recepționată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova la 8 decembrie 2020 și de către Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova la 9 decembrie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 39-42 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 noiembrie 2020 împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dosarul nr. 2ra-1784/2020
2ra-118/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, V. Sîrbu, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând cererea Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

c o n s t a t ă:

La 05 august 2019, Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea din 21 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și menținută hotărârea primei instanțe.

La 13 noiembrie 2020, Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 7 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 13 noiembrie 2020, Olga Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, în temeiul prevederilor art. 12¹ CPC, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat suspendarea examinării

recursului și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la interpretarea art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Examinând cererea Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Se va mai menționa că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că la 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de

judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ CPC și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii, însă la caz, recursul declarat de Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a fost considerat inadmisibil.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. 270 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Olgăi Caigorodțev, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru